

**UCHWAŁA NR XI/80/2024
RADY GMINY GRUDZIĄDZ**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 821, z 2021 r. poz. 159, poz. 1006, poz. 1981, poz. 2270, z 2022 r. poz. 2328) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata w Gminie Grudziądz 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grudziądz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Kałużna

Załącznik do uchwały Nr XI/80/2024
Rady Gminy Grudziądz
z dnia 19 grudnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE GRUDZIĄDZ NA LATA 2025-2027**

Grudziądz 2024

SPIS TREŚCI

Wstęp	1
I. Podstawy prawne	3
II. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Grudziądz	5
III. Asystent rodziny jako forma wspierania rodziny	11
IV. Analiza SWOT	15
V. Cele Programu	18
VI. Odbiorcy Programu	19
VII. Przewidywane rezultaty programu	19
VIII. Działania	19
IX. Realizatorzy Programu	21
X. Czas realizacji Programu	21
XI. Finansowanie	22
XII. Monitoring i ewaluacja Programu	22
XIII. Podsumowanie	22

Wstęp

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi: małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski, opieki i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo. Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, w tym rozwój biologiczny i psychospołeczny. Rodzice przez pierwsze lata są najczęściej jedynymi i najważniejszymi wychowawcami. Stwarzają najkorzystniejsze warunki do rozwoju w każdej ze sfer: biologicznej, emocjonalnej, społecznej i duchowej. Harmonijny rozwój w/w sfer jest gwarancją osiągnięcia dojrzałości. Rodzina mimo zmian, jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal stanowi najlepsze środowisko, w którym może się rozwijać człowiek, tylko ona jest w stanie zaspokoić nie tylko potrzeby fizyczne/dom, ubranie, pożywienie itp./, ale i potrzeby wyższe jak: akceptacja, bezpieczeństwo, miłość. Dziecko przez rodziców kształtuje swój system wartości moralnych i społecznych, który ma bardzo duże znaczenie w podejmowaniu wszelkich decyzji i wyborów. Wzorce panujące w rodzinie, charakter więzi emocjonalnych oraz doświadczenia wynoszone z domu w ogromnym stopniu wpływają na osobowość dziecka. Powiązania emocjonalne dziecka z rodzicami powodują przejęcie wzorców zachowań i uznanie ich za własne. Dlatego ważne jest wytworzenie spokojnej i właściwej atmosfery wychowawczej w domach rodzinnych. Żadna instytucja nie jest w stanie sprostać tym wymogom, nie zapewnia stałości więzi .

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci oraz rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia

dziecka w rodzinie zastępczej, praca z rodziną biologiczną ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Niniejszy Program ma na celu zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna. Funkcjonująca prawidłowo jest naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywrócenia zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Skuteczna pomoc, ochrona rodziny i dzieci wymaga współpracy wielu podmiotów i ich nie tylko profesjonalnego podejścia, ale także osobistego zaangażowania i pochylenia się nad problemami drugiego człowieka.

W rozdziale II na podstawie danych zebranych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu oraz innych podmiotów działających na rzecz rodziny przeprowadzono diagnozę problemów społecznych dotyczących rodziny na terenie Gminy. Po sporządzeniu analizy SWOT wyłoniono cel główny i cele szczegółowe kolejnej edycji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono szczegóły realizacji programu, tj. adresatów, realizatorów oraz czas realizacji programu. W dalszej części opracowania przedstawiono źródła finansowania oraz sposób prowadzenia monitoringu i ewaluacji programu.

ROZDZIAŁ I. Podstawy prawne programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Grudziądz na lata 2025 – 2027, zwany dalej „Programem”, opracowany został na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.). Zgodnie z tą ustawą na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Ustawa również nakłada na gminy obowiązek sporządzenia 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Grudziądz na lata 2025-2027 opiera się na celach i założeniach poprzedniego Programu obowiązującego w Gminie Grudziądz w latach 2022-2024. Postawione w nim cele oraz zadania przyjęte do realizacji są aktualne i konieczne do prowadzenia w sposób ciągły i systemowy. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024r. poz. 1283, t.j.) określa zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń oraz tryb ich udzielania. Definiuje cel pomocy społecznej tj. umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Gminny Program Wspierania Rodziny koresponduje m.in. z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Grudziądz na lata 2022 – 2027 oraz Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023-2024, oraz Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

AKTY NORMATYWNE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTU PROGRAMU

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, t.j.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424, z późn. zm.).

Inne dokumenty:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Grudziądz na lata 2022 – 2027
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023-2024
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy w Domowej na lata 2024 – 2030.

ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Według art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny,

b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3; 5

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

ROZDZIAŁ II. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Grudziądz.

Gmina Grudziądz jest jedną z sześciu gmin wchodzących w skład powiatu grudziądzkiego w województwie kujawsko- pomorskim. Zlokalizowana jest wokół miasta Grudziądz.

Gmina Grudziądz położona jest wzdłuż Wisły. Graniczy z gminami Rogóźno i Gruta od wschodu, Chełmno, Stolno i Radzyń Chełmiński od południa, od zachodu z gminą Dragacz a od północnej strony graniczy z województwem pomorskim.

W obrębie administracyjnym gminy leżą wsie: Biały Bór, Dusocin, Gogolin, Grabowiec, Mały Rudnik, Mokre, Nowa Wieś, Parski, Piaski, Pieńki Królewskie, Rozgarty, Ruda, Skarszewy, Sosnówka, Stary Folwark, Sztynwag, Szynych, Świerkocin, Turznice, Wałdowo Szlacheckie, Węgrowo, Wielkie Lniska, Wielki Węlcz, Zakurzewo, Marusza, Brankówka, Gać, Hanowo, Kobylanka, Leśniewo, Linczyk, Lisie Kąty, Małe Lniska, Sadowo.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy Grudziądz w latach 2022- 2024.06.30

Rok	Liczba stałych mieszkańców gminy	Liczba mieszkańców gminy zameldowanych na pobyt czasowy	Łączna liczba mieszkańców gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Łączna liczba osób korzystających z pomocy
2022	12965	154	13119	190	497
2023	13101	130	13231	151	411
2024.06.30	13195	126	13321	118	245

Źródło: dane Ewidencji Ludności UG Grudziądz i dane własne GOPS

Powyższe dane przedstawiają systematyczny wzrost liczby mieszkańców natomiast liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej systematycznie maleje. Może to świadczyć o zamożności społeczeństwa, przyczyną może być również minimalnie zwiększane kryterium dochodowego.

Tabela nr 2. Liczba dzieci w wieku 0 – 18 lat zamieszkujących na terenie Gminy Grudziądz w latach 2022 – 2024.06.30

Wiek 0 – 18 lat	2022	2023	2024.06.30
chłopcy	1615	1602	1578
dziewczynki	1513	1518	1528
łącznie	3128	3120	3106

Źródło: dane Ewidencji Ludności UG Grudziądz

Wzrost liczby mieszkańców jak pokazują dane Gminy Grudziądz nie przyczynił się do wzrostu liczby dzieci na terenie gminy mimo pomocy państwa przeznaczonej na wychowanie i utrzymanie dzieci.

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągle pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również ztraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

Pracownicy socjalni jak i również asystent rodziny Gminnego Ośrodka pOmocy Społecznej w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- a) prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;
- b) udziela rodzinom przezwyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny;
- c) udziela pomocy finansowej;
- d) organizuje dożywianie;
- e) podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym;
- f) wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół.

Tabela nr 3. Główne powody udzielania pomocy przez GOPS w latach 2022 – 2024.06.30

Główne przyczyny korzystania z pomocy	Liczba rodzin		
	2022	2023	30.06.2024
Bezrobocie	83	54	42
Ubóstwo	91	75	55
Długotrwała lub ciężka choroba	25	16	17
Niepełnosprawność	49	54	45
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	2	4	3
Bezdomność	6	5	5
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna	7	5	2
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	9	5	7
Zdarzenie losowe	6	2	1
Narkomania	0	2	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	2	1	0
Wielodzietność	6	8	2

Zródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Systematyczny spadek bezrobocia, a tym samym ubóstwa zmniejszył liczbę środowisk objętych pomocą społeczną. W świetle danych GOPS liczba rodzin, które uzyskały świadczenia ze względu na ubóstwo systematycznie spada. Wpływ na to może mieć m.in.: wypłacanie od roku 2019 świadczenia wychowawczego niezależnie od dochodu, zmniejszająca się liczba osób bezrobotnych, wzrost dochodów osób i rodzin, podniesienie minimalnego wynagrodzenia. Zmniejszyła się również liczba rodzin korzystających z pomocy, z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Niemniej rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodziny.

Tabela nr 4. Świadczenia rodzinne jako forma wspierania rodziny w Gminie Grudziądz w latach 2022 – 2023

Rodzaj świadczenia	2022	2023
Świadczenia rodzinne – liczba rodzin	817	680
Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	50	41
Świadczenia rodzicielskie - liczba świadczeń	39	39
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego		
• Liczba rodzin	45	48
• Liczba osób w rodzinie	79	75
Świadczenia z ustawy „Za Życiem”	1	0

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Pomimo systematycznie zwiększającej się liczby mieszkańców Gminy Grudziądz oraz pakietu świadczeń dla rodzin z dziećmi nie obserwuje się tendencji zwykłej urodzeń, co przedstawia powyższa tabela.

Tabela nr 5. Dodatki jako forma wspierania rodziny w Gminie Grudziądz w latach 2022 – 2023

Forma dodatku :	2022	2023
Oślonowy	1546	1
Gazowy	0	23
Elektryczny	0	209
Węglowy	2243	3
Źródła ciepła	446	3

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program, w ramach którego rodzice co najmniej trojga dzieci mogą skorzystać z wielu udogodnień. Istnieje od 2014 roku i jest dostępna w formie tradycyjnej oraz elektronicznej. Nie jest uzależniona od dochodu – mogą z niej korzystać gospodarstwa domowe o różnym statusie materialnym. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej,

bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Poniżej przedstawiono w jakim zakresie mieszkańcy gminy Grudziądz byli zainteresowani tą formą wsparcia.

Tabela nr 6. Karta Dużej Rodziny 2022 - 2024.06.30

Rok	2022	2023	2024.06.30
Liczba osób, którym wydano Grudziądzką Kartę Dużej Rodziny	72	31	24
Liczba osób, którym wydano Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny	334	292	87

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Wyjazdy na kolonie i obozy są bardzo potrzebne dzieciom. Odrywają je od domowej codzienności, pozwalają doświadczyć wielu przygód, ciekawych zajęć z profesjonalistami i hobbystami, spotkać rówieśników mających te same pasje, pooddychać innym powietrzem, zwiedzać kraj. Zalet zorganizowanego wypoczynku letniego jest mnóstwo.

Dzieci z najuboższych rodzin, z terenu gminy Grudziądz co roku wyjeżdżają na kolonie w okresie letnim, które cieszą się dużą popularnością.

Tabela nr 7. Liczba dzieci, które skorzystały z bezpłatnych kolonii organizowanych przez GOPS w latach 2022 - 2023

Rok	2022	2023
Liczba dzieci, które wyjechały na kolonie	100	80

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Tabela nr 8. Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w latach 2022 – 2024.06.30

	2022	2023	2024.06.30
Liczba prowadzonych Niebieskich Kart	15	18	12
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	14	14	12

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Niepokojącym zjawiskiem wśród rodzin zamieszkałych na terenie gminy staje się wzrost przemocy w rodzinie. Zjawiska te w długotrwałej formie, mogą prowadzić do rozpadu rodziny bądź niewłaściwego sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie kroki pomocowe podejmuje Zespół Interdyscyplinarny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grudziądzu. Liczbę wszczętych procedur przedstawia powyższa tabela.

Rozdział III. Asystent rodziny jako forma wspierania rodziny.

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań

Zdarza się, że rodzina w swoim życiu doświadcza trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W takiej sytuacji może ona otrzymać od gminy wsparcie w postaci asystenta rodziny. Asystent rodziny ułatwia rodzinom wypełnianie ról społecznych, w celu doprowadzenia do osiągnięcia fundamentalnej stabilizacji życiowej. Stara się

nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach opiekuńczo – wychowawczych lub rodzinach zastępczych. W przypadku, gdy dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą, rolą asystenta jest podjęcie działań na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. Asystent rodziny ma wspierać, dawać dobre rady i uczyć jak dobrze funkcjonować w społeczeństwie, a jego rola polega przede wszystkim na zwalczaniu szerzącej się patologii w rodzinie oraz powrót do prawidłowego funkcjonowania w środowisku społecznym.

Asystent rodziny powinien być kierowany do rodzin, które rokują dokonanie zmian, wyeliminowanie destrukcyjnych zachowań względem dzieci.

W pierwszej kolejności praca z rodziną kierowana jest na poprawę sytuacji ekonomiczno-socjalnej. Dalsza praca przebiega nad poprawą jakości życia rodziny między innymi poprzez nabywanie umiejętności w wypełnianiu obowiązków na rzecz domu i rodziny.

W obszarze opiekuńczo – wychowawczym asystent rodziny wspomaga rodziny w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych, rozwija umiejętności planowania, podejmowania decyzji, przyjmowania odpowiedzialności za siebie i członków rodziny, rozwiązywania różnych problemów rodziny. W razie potrzeby zachęca do podjęcia terapii, udziału w mediacjach, zajęciach psychoedukacyjnych oraz udziela informacji, gdzie o taką pomoc można się zgłosić.

Asystent rodziny może pomagać rodzinie również poprzez organizowanie i integrowanie działań instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego, a także rodzin wspierających.

Efektem realizacji planu pracy z rodziną, powinna być integracja rodziny, wzmocnienie więzi emocjonalnych pomiędzy wszystkimi członkami rodziny, integracja rodziny ze środowiskiem w którym żyje, a także odbudowanie i poprawa funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny i widocznych rażących zaniedbaniach wobec dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania, w tym informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiegokolwiek krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.

Zakres współpracy asystenta z rodziną jest bardzo obszerny, wynika z indywidualnych potrzeb jak i możliwości rodziny.

Tabela nr 9. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych opieką asystenta rodziny w latach 2022- 2024.06.30

Wsparcie ze strony asystenta rodziny	2022	2023	2024.06.30
Liczba rodzin	13	14	13
Liczba dzieci w tych rodzinach	38	39	31

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Tabela nr 10. Koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny wraz z pochodnymi

Koszty w zł	2022	2023
Kwota dofinansowania z resortowego Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej	3 000,00zł	0
Kwota finansowania ze środków własnych Gminy - wynagrodzenia	91 223,66zł	91822,16
Łączne wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny	94 223,66	91822,16

źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Mimo szerokiego wsparcia i zaangażowania wielu specjalistów w pomoc rodzinie nie zawsze uzyskuje się poprawę w funkcjonowaniu rodziny. W przypadku rodzin objętych wsparciem asystenta na terenie gminy Grudziądz głównym powodem był problem alkoholowy rodziców i brak gotowości do podjęcia leczenia odwykowego, co spowodowało, iż kilkoro dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Tabela nr 11. Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Grudziądz w latach 2022 – 2024.06.30

	2022	2023	2024.06.30
Liczba rodzin zastępczych	10	12	12

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Tabela nr 12. Liczba dzieci z terenu gminy Grudziądz umieszczona w rodzinach zastępczych w latach 2022 – 2024.06.30

Liczba dzieci z terenu gminy Grudziądz umieszczona w rodzinach zastępczych								
W rodzinach zastępczych spokrewnionych			W rodzinach zastępczych niezawodowych			W rodzinach zastępczych zawodowych		
2022	2023	30.06.2024	2022	2023	30.06.2024	2022	2023	30.06.2024
4	4	4	6	8	6	0	0	2

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Tabela nr 13. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024.06.30

	2022	2023	30.06.2024
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	2	12 (z tego 4 powróciło do rodziny biologicznej)	8

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Tabela nr 14. Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej w latach 2022 – 2024.06.30

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w całodobowej placówce Opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu grudziądzkiego w latach 2022 – 2024.06.30		
2022	2023	30.06.2024
5010,00 zł	5630,90 zł	6612,66

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Rozdział IV. Analiza SWOT wsparcia rodziny

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Grudziądz na lata 2025-2027 przeprowadzono analizę SWOT, która ma na celu podział lokalnego systemu wspierania rodziny na słabe i mocne strony, a także opracowanie szans i zagrożeń jakie stoją przed rodziną.

Analiza ta pozwala na dokonanie oceny potencjału, jakim dysponuje gmina w tym obszarze oraz stopnia, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkających na terenie Gminy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - obowiązujące akty prawne, programy oraz strategie; - realizacja programów prorodzinnych z systemu pomocy społecznej, - wysoko wykwalifikowana kadra z doświadczeniem w wspieraniu rodzin; - współpraca instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny; - prowadzenie z rodziną kontraktu socjalnego, - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez instytucje działające w obszarze wspierania rodziny; - dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych; - działania profilaktyczne w szkołach dotyczące uzależnień; - rozwinięta infrastruktura szkolna wraz z bazą sportową; - odpowiednia dostępność szkół podstawowych na terenie gminy, - zatrudnienie asystenta rodziny; - prowadzenie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci poza ich rodziną naturalną; - realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych dla dzieci i rodzin; - funkcjonowanie Ogólnopolskiej karty Dużej Rodziny; - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; -funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - duża ilość dobrze wyposażonych świetlic wiejskich; 	<ul style="list-style-type: none"> - zaniebywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców; - występowanie zjawisk patologii społecznej w rodzinach (m.in. alkoholizm, przemoc), - brak pozytywnych wzorców zachowań w rodzinach dysfunkcyjnych; - mała aktywność rodzin do organizowania grup samopomocowych; - brak wystarczającej opieki przedszkolnej dla dzieci; - niedostateczna ilość placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy; - brak grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, - brak mieszkań chronionych dla ofiar przemocy, - niewystarczający dostęp do placówek służby zdrowia; - ograniczone i długotrwałe oczekiwanie na badania specjalistyczne; - brak mieszkań komunalnych; - trudności w komunikacji między poszczególnymi wsiami; - niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje rodzicielskie; - uzależnienia od tv, gier komputerowych; - niska aktywność fizyczna; - brak rodzin wspierających; - brak środków finansowych dla asystenta rodziny na zakup środków dydaktycznych; - niewykorzystany potencjał świetlic wiejskich;

	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost przemocy w rodzinie: procedura „Niebieska Karta” - niewystarczająca ilość świetlic socjoterapeutycznych; - zaburzona i przewlekła wymiana informacji między instytucjami wynikająca z RODO;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - pro rodzinna polityka państwa; - szeroki pakiet pomocy finansowej gwarantowanej przez państwo rodzinom z dziećmi; - szerokie działania profilaktyczne na temat uzależnień; - wzmacnianie współpracy między instytucjami; - uruchomienie Komunikacji Powiatowej; - kontynuowanie usług świadczonych przez asystenta rodziny w celu nabycia i wzmocnienia kompetencji rodzicielskich; - wzmacnianie pozycji i autorytetu rodziców; - możliwość pozyskania środków na edukację rodziców ze środków europejskich; - możliwość pozyskiwania środków na pracę dydaktyczną z rodziną w ramach ogłaszanych konkursów; - duża liczba świetlic wiejskich; - zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy; - wzrost świadomości społecznej (dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli) na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, - możliwość uczęszczania na Terapię Uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> - osłabienie więzi rodzinnych i zanik autorytetów; - zanik bezpośrednich kontaktów między ludźmi na rzecz komunikacji telefonicznej i elektronicznej; - zaniechanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców; - bierność rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów; - niski poziom zainteresowania rodziców problemami dziecka i formami spędzania czasu wolnego; - przerzucanie przez rodziców winy za złe zachowanie dziecka na szkołę i środowisko rówieśnicze; - niski poziom świadomości o potrzebach i zainteresowaniach dziecka; - izolowanie się rodzin; - wzrost patologii społecznych, - demoralizacja dzieci i młodzieży, - brak systemowych rozwiązań problemów społecznych; - długotrwały proces przywracania rodzinie zdolności do prawidłowego funkcjonowania; - obarczanie samorządów gminnych coraz większą ilością zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia finansowego; - obniżanie się wieku spożywania używek wśród dzieci i młodzieży,

	- niechęć do przyjęcia pomocy przez osoby dotknięte problemem uzależnienia oraz przemocy, - „dziedziczenie”
--	--

Rozdział V. Cele programu.

§ 1. Celem głównym programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Grudziądz.

§ 2. Cele szczegółowe programu to:

- diagnozowanie i monitorowanie funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparte na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dzieci i rodziny;
- tworzenie efektywnego systemu wsparcia i pomocy dla rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji wychowawczych i opiekuńczych;
- wspieranie rodzin dysfunkcyjnych oraz przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków wychowawczych i opiekuńczych celem przywrócenia im zdolności do prawidłowego wykonywania tych funkcji;
- zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia;
- zapewnienie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości, bezpieczeństwa bytowego;
- objęcie pomocą dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności w formie dożywiania, wypoczynku wakacyjnego, zaopatrzenia w podręczniki oraz zorganizowanych form spędzania czasu wolnego;
- doprowadzenie do zmniejszenia się liczby dzieci z gminy Grudziądz kierowanych do opieki zastępczej poprzez stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej;
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny;
- podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia im podjęcia zatrudnienia;
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.

Rozdział VI. Odbiorcy programu.

§ 3. Odbiorcami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Grudziądz dotknięte patologią, przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Rozdział VII. Przewidywane rezultaty programu.

§ 4. Wśród przewidywanych rezultatów Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy wskazać:

- Poprawa sytuacji dziecka i rodziny.
- Minimalizowanie negatywnych zachowań rodziców i dzieci.
- Poprawa umiejętności opiekuńczo – wychowawczych u rodziców.
- Ograniczanie patologii społecznych.
- Tworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci.
- Zapewnienie profesjonalnej pomocy dziecku i rodzinie.
- Ograniczenie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
- Powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych.
- Nabycie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego.
- Nabycie umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego.

Rozdział VIII. Działania.

§ 5. Program realizowany będzie na terenie Gminy Grudziądz w latach 2022-2024. Działania mające na celu realizację założeń programu będą nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną poprzez:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka na terenie Gminy Grudziądz;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc;
- podejmowanie działań w środowisku, praca socjalna z rodzinami w kryzysie, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach;

- praca socjalna i praca asystenta rodziny z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w celu ich powrotu do rodziny;
- opracowanie planu pomocy dostosowanego do indywidualnych problemów i potrzeb rodziny, praca w kontrakcie socjalnym;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- współpraca z wszystkimi instytucjami i organizacjami mającymi na celu pomoc rodzinie i dziecku;
- organizowanie konsultacji i mediacji rodzinnych oraz poradnictwa specjalistycznego: rodzinnego, prawnego i psychologicznego na terenie Gminy Grudziądz;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego – świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań;
- oferta wolontariatu, opieki krótkoterminowej (np. na godzinę nad osobami niepełnosprawnymi), utworzenie bazy wolontariuszy;
- dostosowanie budynków gminnych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- inicjowanie interdyscyplinarnych form współpracy na rzecz osób niepełnosprawnych;
- dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach i innych placówkach;
- organizowanie wycieczek letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży;
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez pomoc materialną, udział w projektach i zajęciach dodatkowych;
- realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych, przeciwdziałających uzależnieniom i patologiom społecznym;
- tworzenie świetlic socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży nieradzącej sobie z emocjami oraz problemami w rodzinie;
- organizowanie grup wsparcia lub grup samopomocowych, dla rodzin przeżywających trudności oraz osób współzależnych;
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- w razie potrzeby zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny;

- szkolenia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych;
- podejmowanie działań zapobiegających zjawiskom przemocy w rodzinie i uzależnieniom;
- rozwój i wykorzystywanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej;
- angażowanie dzieci i młodzieży w organizację inicjatyw o charakterze kulturalnym i prozdrowotnym;
- propagowanie zdrowego stylu życia i realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych.

Rozdział IX. Realizatorzy programu.

§ 6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu realizuje zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny współpracując z różnymi instytucjami i osobami, w tym z:

- Urzędem Gminy w Grudziądzu,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Komendą Miejską Policji w Grudziądzu,
- Szkołami na terenie Gminy Grudziądz,
- Przedszkolami gminnymi,
- Zakładem Opieki Zdrowotnej,
- Placówkami kulturalnymi i sportowymi,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu,
- Kuratorami sądowymi,
- Organizacjami pozarządowymi.

Rozdział X. Czas realizacji programu.

§ 7. Realizację Gminnego programu Wspierania Rodziny w Gminie Grudziądz zaplanowano na lata 2025 – 2027. W czasie realizacji Program może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

Rozdział XI. Finansowanie.

§ 8. Źródła finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Grudziądzu na lata 2025 – 2027 stanowią będą środki pochodzące z budżetu gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

Rozdział XII. Monitoring i ewaluacja programu.

§ 9. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb. Monitoring programu polegał będzie na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań oraz wcześniej ustalonych działań w oparciu o diagnozę problemu społecznego od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Celem monitorowania jest sprawdzenie czy założone cele zostały osiągnięte i w jakim stopniu. Dane zawarte w monitoringu umożliwią dokonywanie bieżących zmian jeśli zajdzie taka potrzeba. Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej co roku w terminie do 31 marca dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grudziądzu będzie składał Radzie Gminy Grudziądz sprawozdanie z realizacji programu (wraz ze sprawozdaniem rocznym z działalności Ośrodka) oraz przedstawiał potrzeby związane z jego realizacją.

Rozdział XIII. Podsumowanie.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Grudziądz na lata 2025 – 2027 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej,

zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy Grudziądz w latach 2022 – 2024.06.30

Tabela nr 2 Liczba dzieci w wieku 0 – 18 lat zamieszkujących na terenie Gminy Grudziądz w latach 2022 – 2024.06.30

Tabela nr 3. Główne powody udzielania pomocy w latach 2022 – 2024.06.30

Tabela nr 4. Świadczenia rodzinne jako forma wspierania rodziny w Gminie Grudziądz w latach 2022 – 2023

Tabela nr 5. Dodatki jako forma wspierania rodziny w Gminie Grudziądz 2022- 2023

Tabela nr 6. Karta Dużej Rodziny 2022- 2024.06.30

Tabela nr 7. Liczba dzieci, które skorzystały z bezpłatnych kolonii organizowanych przez GOPS w latach 2022- 2023

Tabela nr 8. Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w latach 2022 – 2024.06.30

Tabela nr 9. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych opieką asystenta rodziny w latach 2022 – 2024.06.30

Tabela nr 10. Koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny wraz z pochodnymi 2022 - 2023

Tabela nr 11. Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Grudziądz w latach 2022 – 2024.06.30

Tabela nr 12. Liczba dzieci z terenu gminy Grudziądz umieszczona w rodzinach zastępczych w latach 2022- 2024.06.30

Tabela nr 13. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024.06.30

Tabela nr 14. Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej w latach 2022 – 2024.06.30

PRZEWODNICZĄCA RADY

mgr Katarzyna Kałużna

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami ustawy do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Celem programu jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin i dzieci oraz wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

Zakłada się w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną mających na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnej rodzinie lub jego powrotu do rodziny. Program ustala zadania, które realizować będą wyznaczone podmioty w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tj. min. ośrodek pomocy społecznej, szkoły, sąd, policja.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały uważa się za zasadne.

Przewodnicząca Rady

Katarzyna Kałużna